

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte -
judecători

Nicolaev Ghenadie
Toma Nadejda
Timofti Vladimir
Druță Ion
Pitic Mariana

judecând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de avocatul Gabriela Șoronga în numele inculpatei Gandrabura Angela, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 26 decembrie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui

Gandrabura Angela Vladimir, născută la
XXXXXX, originară din XXXXXX, domiciliată în
XXXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 04.08.2010 – 26.12.2011;*
2. *Instanța de apel: 23.02.2012- 11.07.2012;*
Rejudecare: 1) 05.02.2013- 18.09.2013;
2) 08.05.2014 – 27.04.2016;
3. *Instanța de recurs: 1) 18.10.2012- 15.01.2013, dispusă rejudecarea;*
2) 20.11.2013- 01.04.2014, dispusă rejudecarea;
3) 04.08.2016 – 04.04.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 26 decembrie 2011 Gandrabura Angela Vladimir a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (1), art. 244 alin. (2) lit. b) și art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal.

În baza art. 60 Cod penal, Gandrabura Angela a fost liberată de răspundere penală pe art. 361 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 2 000 (două mii) unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de export pe un termen de 1 (unu) ani.

În baza art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal a fost condamnată la 3 (trei) ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 1 (un) an.

În baza art. 84 alin. (3) și art. 87 alin. (2) Cod penal, s-a dispus executarea de sine stătător a pedepselor stabilite.

Mijloacele bănești în sumă de 56580 lei, care au fost obținuți în rezultatul realizării bunurilor sechestrate, în baza procesului-verbal din 17 ianuarie 2009 – 13 800 kg miez de nucă, s-a dispus a fi trecute în contul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a stabilit, că Gandrabura Angela, fiind unul din fondatorii Întreprinderii Mixte XXXXXX SRL cu sediul în XXXXXX, activând în funcția de director financiar al acestei întreprinderi, contrar prevederilor art. 14, 15, 18 ale Titlului II din Codul fiscal și prevederilor Comunicatului Ministerului Finanțelor nr.10-2-09/1-378-1749 din 11 aprilie 2000 privind confirmarea documentară la achiziționarea valorii materiale, pe parcursul anului 2007, intenționat, a reflectat în contabilitatea Î.M. XXXXXX SRL acte de achiziție a miezului de nucă, în care, nejustificativ, prin includerea numelor și semnăturilor persoanelor, care în realitate nu au livrat mărfurile indicate, sau, fiind decedate, la momentul predării mărfurilor respective, a fost inclusă cantitatea de 38855 kg de nuci și miez de nucă în sumă de 2648356 lei, pe care, neîntemeiat, a reflectat-o la deduceri, ca rezultat, diminuând impozitul pe venit pentru anul 2007 în sumă de 397253,4 lei.

Acțiunile inculpatei Gandrabura Angela au fost încadrate în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal cu indicii calificativi: *evaziune fiscală a întreprinderilor, prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile, prin tănuirea obiectelor impozabile, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.*

Tot ea, activând în aceeași funcție, în scopul atribuirii caracterului legal al achizițiilor de miez de nucă, efectuate de Î.M. XXXXXXSRL, de la persoane necunoscute, în perioada anului 2009, a falsificat borderourile de achiziție a produselor agricole de la populație cu seria AC nr. 651929 și seria AC nr. 651933 și declarațiile producătorilor cu privire la originea preferențială a produselor pe numele lui XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, prin includerea în acestea a datelor false cu privire la personalitatea furnizorilor de miez de nucă și anume introducând în ele numele, prenumele persoanelor, care în realitate nu au livrat mărfurile indicate, concomitent falsificând și semnăturile acestora, documente pe care le-a prezentat ulterior în contabilitatea întreprinderii, unde acestea fiind înregistrate, neîntemeiat au servit drept bază pentru luarea la evidență a miezului

de nucă și legalizarea provenienței producției în cauză pentru ulterioara exportare a acestuia.

Acțiunile inculpatei Gandrabura Angela au fost încadrate în baza art. 361 alin. (1) Cod penal cu indicii calificativi: *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.*

Tot ea, activând în aceeași funcție, în scopul trecerii peste frontiera de stat a Republicii Moldova a 13815 kg de miez de nuci, în valoare de 679388,40 lei, cu folosirea frauduloasă a documentelor, în luna martie 2009, intenționat, a prezentat la Biroul Vamal Bălți, Secția originea mărfurilor, documente oficiale false și anume borderourile de achiziție a produselor agricole de la populație seria AC nr. 651926, seria AC nr. 651933, seria AC nr. 651929 și declarațiile producătorilor cu privire la originea preferențială a produselor pe numele XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, care conțin date false cu privire la personalitatea furnizorilor de miez de nucă, prin introducerea în acestea a numelor și semnăturilor persoanelor care în realitate nu au livrat mărfurile indicate, documente frauduloase, care au servit drept temei pentru eliberarea certificatului de origine EUR. I cu nr. 014893 din 27 martie 2009 și perfectarea documentelor vamale, care acordă dreptul la legalizarea provenienței producției în cauză de către Î.M. XXXXXXSRL și exportul ei peste hotarele Republicii Moldova, acțiuni, care, din cauze independente de voința acesteia, nu și-au produs efectul din motivul stabilirii încălcărilor nominalizate de colaboratorii C.C.C.E.C. RM, care au dispus reținerea mărfurilor.

Acțiunile inculpatei Gandrabura Angela au fost încadrate în baza art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal cu indicii calificativi: *tentativa la trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, cu folosirea frauduloasă a documentelor.*

3. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel avocatul Rusu V. în numele inculpatei, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatei.

În motivarea apelului a invocat următoarele argumente:

- la adoptarea sentinței instanța de fond a ignorat prezența la materialele cauzei penale a unor probe pertinente și concludente ce dovedesc nevinovăția inculpatei în comiterea crimei. Astfel, norma penală dispune, că „*evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, se caracterizează prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile ori prin tănuirea obiectelor impozabile...*”. Includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a datelor, care reflectă diminuat mărimea veniturilor sau care reflectă majorat mărimea cheltuielilor, moment, care se cere a fi prezent în mod obligatoriu în latura obiectivă a infracțiunii incriminate, nu a fost stabilit cu certitudine;

- nici organul de urmărire penală și, ulterior nici instanța de judecată, nu a efectuat confruntare între Gandrabura Angela și persoanele de la care a fost achiziționat miezul de nucă;

- despre faptul lipsei componentei de evaziune fiscală vorbește și momentul, că în mare parte miezul de nucă a fost procurat de la persoane care, conform legii, sunt eliberate de achitarea impozitului pentru efectuarea unor așa tranzacții, însă care au fost intimidat și constrâns de a oferi declarațiile pe care le-au oferit prin amenințarea că „...dacă nu vor depune declarațiile necesare, apoi vor fi sancționați pentru evaziune fiscală și ei la rândul lor”;

- a reținut că, expertiza nu a reușit să stabilească proveniența semnăturilor în baza cărora a fost achiziționat miezul de nucă, fiind evidențiat faptul, că acestea nu au fost realizate de către Angela Gandrabura, ceea ce exclude premiza comiterii din partea acesteia a cărorva acțiuni, care ar fi stat ulterior la baza faptei calificate drept evaziune fiscală și servind drept mecanism de realizare a acesteia;

- referitor la condamnarea inculpatei în baza art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal a menționat, că acțiunea de contrabandă, inclusiv și tentativa la ea, nu există din considerentul, că această componentă de infracțiune prevede în calitate de semn al laturii obiective locul săvârșirii și anume „frontiera vamală”, trecere cu referire la care, în speță nici nu s-a purces. Mijlocul de transport în care era încărcată marfa respectivă nici măcar nu a părăsit locul depozitului unde se afla;

- a invocat, că în momentul reținerii mijlocului de transport în care se afla marfa care urma să fie exportată peste hotarele Republicii Moldova, nu au fost realizate pe deplin și în totalitate toate operațiunile și procedurile vamale necesare realizării operațiunii vamale de scoatere a bunurilor din Republica Moldova. Astfel, presupusa faptă de contrabandă fiind tratată chiar și sub aspectul unei componente formale nu a avut loc, scoaterea mărfurilor din țară fiind imposibilă din lipsa perfectării depline a operațiunii de export, în conformitate cu prevederile legislației vamale a RM.

La 13 iunie 2012, inculpata a depus apel suplimentar la cererea de apel declarat de avocatului său, prin care a contestat sentința în partea ce ține de învinuirea pe art. 361 alin. (1) Cod penal, invocând că, atât pe parcursul urmăririi penale cât și în ședința de judecată nu au fost aduse careva probe, care ar fi demonstrat vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii. Raportul de expertiză nu a confirmat versiunea acuzării și anume falsificarea borderourilor de achiziție și a declarațiilor producătorului cu privire la originea preferențială a produselor, fiindcă din concluziile expertului nu reiese, că semnăturile au fost contrafăcute de Gandrabura Angela, celelalte calificative, decăzând automat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 iulie 2012 au fost respinse ca inadmisibile apelurile declarate de inculpata Gandrabura Angela și de avocatul Rusu V. în numele inculpatei, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel cu referire la apelul suplimentar declarat de către inculpata Gandrabura Angela a menționat că, deși copia sentinței i-a fost trimisă inculpatei la 26 ianuarie 2012, cauza a parvenit în

instanța de apel la 20 februarie 2012 (f. d. 133 vol. IV), având loc mai multe ședințe de judecată în instanța de apel, abia la 13 iunie 2012 a fost depus de către Gandrabura Angela cererea de apel suplimentară, fiind încălcat cu 15 zile termenul prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală.

Referitor la apelul declarat de avocatul Rusu V. în numele inculpatei, instanța de apel a menționat că, în materialele cauzei nu a fost anexat nici un document, ce ar confirma împuternicirile avocatului Rusu V. de a fi apărătorul inculpatei Gandrabura Angela, nefiind prezentat instanței un mandat, conform cerințelor art. 70 alin. (7) Cod de procedură penală. Totodată, indicând că, Gandrabura Angela fiind asistată în instanța de apel de către avocatul Sofroni A. în baza mandatului, eliberat la 15 mai 2012 (f.d. 148, vol. IV).

În atare circumstanțe, în lipsa documentelor, ce ar confirma că Rusu V. a fost abilitat, în modul prevăzut de lege, cu împuterniciri de a reprezenta interesele inculpatei Gandrabura Angela, instanța de apel a considerat, că avocatul Rusu Vitalie nu a căpătat calitatea de apărător în temei legal, prevăzut de procedura penală și, respectiv, nu era titular de drept de a depune apel împotriva sentinței Judecătorei Bălți din 26 decembrie 2011.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a declarat recurs ordinar inculpata Gandrabura A. solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- conform art.414 alin. (3) Cod de procedură penală instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța de fond însă s-a expus numai asupra admisibilității apelurilor depuse și anume a respins apelul avocatului din numele ei din motivul încălcării prevederilor art.70 alin. (7)Cod de procedură penală, că nu au fost prezentate actele ce confirmă împuternicirile avocatului, fiind respins apelul suplimentar ca depus peste termen, totodată instanța de apel a considerat apelul ei inadmisibil;

- consider că a fost lipsită de dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și de dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, precum și încălcat dreptul la apărare.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2013 a fost admis recursul ordinar declarat de inculpată, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a constatat că, inculpata Gandrabura Angela a făcut cunoștință cu sentința primei instanțe, la 26 ianuarie 2012, după ce a încheiat contract de asistență juridică la 02 februarie 2012 cu avocatul Rusu V. (vol. IV, f. d. 196).

La 03 februarie 2012, avocatul Rusu V. în numele inculpatei a depus cerere de apel, iar la 13 iunie 2012, Gandrabura Angela a depus apel suplimentar la apelul avocatului, care, ulterior, au fost înregistrate și admise spre examinare.

La 15 mai 2012, inculpata a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Sofroni Ana (vol. IV, f.d. 148), reziliind contractul cu avocatul Rusu V.

Astfel, instanța de recurs a reținut că inculpatei i-a fost încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO, precum și art. 17 Cod de procedură penală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 septembrie 2013, apelurile avocatului și inculpatei au fost respinse ca nefondate, cu menținerea hotărârii atacate.

10. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, prima instanță, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunilor imputate, care se confirmă prin probele acumulate pe dosar și cercetate în instanțele de judecată.

Totodată, instanța de apel a statuat că, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale prima instanță a ținut cont de prevederile art. 16 alin. (2) și (4), 61, 75 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat că argumentele invocate în apel privind lipsa probelor pentru dovedirea vinovăției inculpatei în infracțiunile imputate, sunt contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către ambele instanțe de judecată.

11. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 1), 6) și 8) Cod de procedură penală, inculpata Gandrabura Angela a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- nu au fost prezentate careva probe care ar dovedi vinovăția ei în comiterea infracțiunilor incriminate;

- referitor la învinuirea pe art. 244 Cod penal a considerat, că subiect al infracțiunii date trebuie să fie persoană juridică, cu atât mai mult, că documentele au fost depuse din numele și în interesele ÎM XXXXXSRL, totodată, a invocat că nu a știut că în documentele depuse au fost introduse informații false;

- în privința învinuirii conform art. 361 alin. (1) Cod penal a invocat, că nu există latura obiectivă a infracțiunii și anume confecționarea, deținerea și folosirea documentelor false, deoarece conform raportului de expertiză din 03 iulie 2010 se confirmă că nu ea a semnat borderourile de achiziție din numele altor persoane. Totodată, ultima a făcut referire și la decizia instanței de apel din 10 iunie 2009, prin care a fost anulată confiscarea mărfii și scos sechestrul pus la data de 01 aprilie 2009;

- în ceea ce privește învinuirea pe art. 27, 248 alin. (5) pct. d) Cod penal, a menționat, că lipsesc elementele infracțiunii și anume latura obiectivă, adică locul săvârșirii infracțiunii - frontiera de stat.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2014 a fost admis recursul ordinar declarat de inculpata Gandrabura Angela, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 septembrie 2013, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

13. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a constatat că instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414, art. 417 Cod de procedură penală, care sunt obligatorii pentru judecarea cauzei în ordine de apel, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel declarat de avocatul Rusu V. în numele inculpatei, fiind dată o apreciere prematură și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

Referitor la învinuirea adusă în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, în apel a fost relatat de către părți faptul, că la judecarea cauzei în instanța de fond au fost ignorate probele ce dovedesc nevinovăția inculpatei, că în situația de includere în documentele contabile, fiscale sau financiare a datelor, care reflectă diminuat mărimea veniturilor sau care reflectă majorat mărimea cheltuielilor, moment, care se cere a fi prezent în mod obligatoriu în latura obiectivă a infracțiunii incriminate, nu a fost stabilit cu certitudine, mai mult ca atât, nu s-a efectuat procedura de confruntare între Gandrabura Angela și persoanele de la care s-a achiziționat miezul de nucă. Totodată, apelantul a făcut referire și la expertiza care nu a reușit să stabilească proveniența semnăturilor în baza cărora a fost achiziționat miezul de nucă.

Instanța de recurs a constatat că, instanța de apel pe acest capăt de acuzare a respins apelul ca fiind nefondat, fără a da răspunsuri și a-și motiva soluția pe deplin, lăsând fără apreciere argumentele enumerate mai sus.

La fel, au fost lăsate fără apreciere argumentele avocatului apelant referitor la capătul de învinuire în baza art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, care a invocat că, nu există tentativă de contrabandă, deoarece mijlocul de transport în care era încărcată marfa nu a părăsit locul depozitului, pe când în calitate de semn al laturii obiective a infracțiunii de contrabandă, este locul săvârșirii și anume *frontiera vamală*, iar scoaterea mărfurilor din țară a fost imposibilă din lipsa perfectării depline a operațiunii de export.

Instanța de recurs a conchis că, instanța de apel nu a motivat separat fiecare argument adus de către apelant și nu s-a pronunțat în mod convingător de ce a considerat ca fiind nefondat și necesar de a fi respins apelul, manifestând o intoleranță superficială, cu toate că, conform practicii judiciare în cauzele referitoare la contrabandă, eschivarea de la achitarea plăților vamale și contravențiile vamale se stipulează concret ce constituie tentativă de contrabandă.

Instanța de recurs a reținut că, instanța de apel nu a luat în considerație procesul - verbal din 01 aprilie 2009 și decizia din 02 aprilie 2009, prin care *inculpata a fost sancționată în baza art. 161² Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), fiindu-i aplicată amendă în mărime de 50 unități*

convenționale, cu confiscarea a 13815 kg de miez de nucă. Însă, ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, la 10 iunie 2009, a fost anulat sechestrul asupra miezului de nucă, cu transmiterea acestuia către ÎM XXXXXXSRL, în persoana directorului XXXXXX, pe motiv că, conform art. 265 Codul contravențional, pus în aplicare începând cu 31 mai 2009, cuprinsul dispoziției este echivalent cu dispoziția art. 161² CCA și nu prevede confiscarea nemijlocită a mărfurilor, produselor sau materiei prime ce constituie obiectul contravenției.

Mai mult ca atât, instanța de recurs a reținut că, agentul constatator a confiscat miezul de nucă în lipsa probelor ce ar confirma că proprietarul l-a dobândit în mod ilicit, iar din materialele cauzei, marfa a fost obținută în urma acțiunilor de achiziționare și explicațiile părților nu pot servi drept temei de a constata contrariul.

13. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, a fost respins ca tardiv apelul declarat de inculpata Gandrabura Angela, iar apelul declarat de avocatul Rusu Vitalie în numele inculpatei a fost admis, casată parțial sentința, din alte motive, decât cele invocate, fiind pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care:

A fost încetat procesul penal în privința lui Gandrabura Angela în baza art.244 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

În rest au fost menținute dispozițiile instanței de fond.

14. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, notificând prevederile art. 402 alin. (1), 399 alin. (2) și 403 alin. (1) Cod de procedură penală, în vigoare până la 27.10.2012, a conchis că, apelul declarat de inculpata Gandrabura Angela este depus tardiv, deoarece potrivit materialelor cauzei dispozitivul sentinței a fost pronunțat la 26.12.2011 în prezența inculpatei Gandrabura A., fapt ce rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată din 26.12.2011 (f. d. 38 vol. IV). Totodată, a menționat că, deși nu a fost depusă cerere de către inculpată în condițiile prevăzute de 399 alin. (2) Cod de procedură penală, în vigoare la momentul pronunțării sentinței, inculpatei i-a fost expediată copia sentinței la 26.01.2012, fapt confirmat prin scrisoarea anexată la materialele cauzei (f.d. 125 vol. IV).

Gandrabura Angela a depus apel, numit suplimentar împotriva sentinței din 26.12.2011, doar în ședința judiciară a instanței de apel din 13.06.2012, fapt ce rezultă din apelul anexat la materialele cauzei (f.d. 155 vol. IV) și din procesul-verbal al ședinței de judecată din 13.06.2012 (f.d. 154 vol. IV), când inculpata a prezentat apelul.

Instanța de apel a reținut, că inculpata a fost asistată în ședința instanței de fond de un avocat ales, iar ulterior, după pronunțarea sentinței în numele inculpatei a depus apel avocatul Rusu Vitalie.

Judecarea cauzei în ordine de apel a fost stabilită pentru data de 14.03.2012, ședința judiciară fiind amânată pentru 18.04.2012 în baza cererii avocatului Rusu Vitalie (f.d. 138, 139 vol. IV).

Ulterior, ședințele de judecată din 18.04.2016 și 02.05.2012 au fost amânate la solicitarea inculpatei Gandrabura Angela, pe motivul îmbolnăvirii sale (f.d. 141 vol. IV), și respectiv, din motivul decesului avocatului său Sofroni E. (f.d. 144 vol. IV), iar ulterior, ședința din 16.05.2012 a fost amânată pentru data de 06.06.2012, în prezența inculpatei, în baza cererii depuse de avocatul Sofroni Ana pentru acordarea termenului de studiere a materialelor cauzei (f.d. 147 vol. IV), cerere susținută de inculpată.

La ședința din 06.06.2012 inculpata și avocatul său nu s-au prezentat, deși au fost citați legal (f.d. 149, 150 vol. IV), fiind amânată examinarea cauzei pentru 13.06.2012.

Astfel, instanța de apel a constatat că deși Gandrabura Angela a primit copia sentinței motivate, fapt confirmat de către inculpată, fiind depus apel împotriva sentinței instanței de fond de către avocatul Vitalie Rusu, totodată, fiind prezentă în instanța de apel în mai multe ședințe judiciare, abia în ședința de judecată din 13.06.2012 a fost prezentat apel, numit suplimentar semnat de Gandrabura Angela (f.d. 154, 155 vol. IV).

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a conchis că apelul dat este depus de inculpata Gandrabura Angela peste termenul stabilit de legislator, iar motive întemeiate de întârziere a depunerii apelului nu au fost invocate și nu s-au stabilit.

Referitor la apelul declarat de către avocatul Rusu Vitalie, instanța de apel a conchis că acesta urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate, doar în latura încetării procesului penal în privința inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție, iar în rest hotărârea atacată să fie menținută.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei Gandrabura Angela de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal și art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că, deși inculpata nu a recunoscut vina sa în faptele incriminate, vinovăția acesteia se demonstrează pe deplin prin cumulul de probe administrate în cauza dată, precum sunt declarațiile martorilor, procesele-verbale ale acțiunilor procesuale efectuate pe caz în ordinea prevăzută de lege, prin concluziile expertizelor petrecute pe caz, actele Inspectoratului Fiscal întocmite în privința ÎM XXXXXXSRL, administratoarea căreia este anume Gandrabura Angela, informațiile furnizate în urma interpelărilor, cercetate atât în instanța de fond, cât și în ședința instanței de apel și care coroborează între ele,

demonstrând că, în acțiunile inculpatei sunt întrunite elementele infracțiunilor imputate.

Astfel că, alegațiile părții apărării și a inculpatei, precum că nu sunt probe în dovedirea vinovăției inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute *de art.361 alin. (1) Cod penal*, instanța de apel a considerat că sunt neîntemeiate, deoarece probele scrise cercetate au valoare probantă, fiind în coroborare cu declarațiile martorilor audiați, din care rezultă că nu au semnat borderourile de achiziție prezentate și nu au livrat cantitatea de nucă indicată în ele. Aceste declarații sunt întărite prin procesele-verbale ale acțiunilor procesuale, prin care au fost ridicate și cercetate înscrisurile prezentate organului de urmărire penală, borderourile de achiziție a producției agricole, prin concluziile raportului de expertiză nr.435 din 03.07.2010, cu planșă fotografică, din care rezultă că semnăturile nu sunt executate de persoanele indicate, textele manuscrise din borderourile de achiziții a produselor agricole de la populație seria AC nr.651929, AC nr.651933 și din declarațiile producătorilor cu privire la originea preferențială a produselor au fost executate de însuși Gandrabura (XXXXXX) Angela, textele manuscrise din borderourile de achiziție a produselor agricole de la populație seria AC nr.651925, AC nr.621926 au fost executate de altă persoană, semnăturile expertizate din parafa "A primit - semnătura" din borderourile de achiziție a produselor agricole de la populație seria AC nr.651925, AC nr.621926, AC nr. 651929, AC nr.651933 au fost executate de însuși Gandrabura (XXXXXX) Angela (f.d. 116-155 vol. III).

Referitor la învinuirea prevăzută de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a reținut că învinuirea formulată inculpatei Gandrabura Angela pe epizodul de evaziune fiscală se bazează pe: - actul reviziei economico-financiare tematice nr. 12/35 din 29.06.2009 petrecute la ÎM XXXXXXSRL, prin care s-a constatat că în anul 2007 ÎM XXXXXXSRL a achiziționat conform actelor de achiziție producție în valoare de 7519371,5 lei, din care proveniența producției în valoare de 2648356 lei nu s-a confirmat că a fost achiziționată de la persoanele fizice indicate în actele de achiziție și suma de 2648356 lei nu poate fi primită spre deducere. Conform art. 15 Titlul II Codul fiscal cota de impozit pentru persoanele juridice pe anul 2007 constituia 15%. Astfel că suma impozitului pe venit calculată pe parcursul reviziei către plată ÎM XXXXXXSRL pentru anul 2007 conform art. 14, 15, 18 Titlul II Codul Fiscal nr. 1163-XIII din 24.04.1997, constituie 397253, 40 lei (f.d. 10-17 vol.2); - pe declarațiile martorului Lupu Galina și documentele financiare cercetate, fiind dovedită vina inculpatei deplin.

Instanța de apel a reținut că deși Gandrabura (XXXXXX) Angela și-a exprimat dezacordul cu acest act, contestația depusă a fost respinsă, fapt ce rezultă din înscrisurile cercetate, și anume hotărârile CCCEC nr.12/1 din 09.07.2009 și nr.12/2 din 24.08.2009.

Înscrisurile cercetate demonstrează reflectarea în actele contabile a actelor de achiziție a miezului de nucă, în mod nejustificativ, prin includerea numelor și semnăturilor persoanelor care de fapt nu au livrat miez de nucă, fiind incluse și

persoane decedate la momentul achiziției producției, fiind inclusă cantitatea de 8855 kg de nucă în sumă de 2648356 lei, sumă reflectată neîntemeiat în deduceri, a rezultat fiind diminuat impozitul pe venit pentru anul 2007 în sumă de 97253,4 lei, astfel vinovăția inculpatei este dovedită deplin.

Instanța de apel a constatat că, anume Gandrabura Angela, fiind fondator și activând în calitate de director financiar al ÎM XXXXXXSRL poartă răspundere în cazul dat, deoarece avea dreptul la prima semnătură și a semnat documentele financiar-contabile, asumându-și răspundere pentru prezentarea de date și informații false sau eronate, fiind astfel subiect al infracțiunii de evaziune fiscală incriminat.

Referitor la învinuirea adusă inculpatei Gandrabura Angela în baza art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, instanța de apel a reținut că deși inculpata Gandrabura Angela nu este de acord cu acuzarea adusă, vinovăția inculpatei se demonstrează pe deplin prin probele cercetate, din care rezultă că Gandrabura Angela, ca fondator și director financiar al ÎM XXXXXXSRL, în perioada lunii martie a anului 2009, a prezentat documente oficiale false referitor la achiziția miezului de nucă în cantitate de 13815 kg, în valoare de 679388,40 lei pentru perfectarea documentelor vamale care au acordat dreptul la legalizarea provenienței producției în cauză pentru exportul peste hotarele RM.

Astfel, prin procesul-verbal de ridicare din 21.05.2009 au fost ridicate de la Biroul Vamal Bălți setul de documente privind perfectarea documentelor vamale referitor la exportul nucilor de către ÎM XXXXXXSRL, care au fost cercetate în ședința de judecată, instanța de apel a statuat că aceste înscrisuri au fost perfectate în vederea exportării miezului de nucă peste hotarele țării, anume în acest scop au fost perfectate documentele vamale cu toate actele necesare, procedură obligatorie doar în scopul efectuării trecerii mărfurilor peste hotarele țării, însă acțiunile nu au fost duse până la capăt și au fost întrerupte în urma stabilirii încălcărilor ce țin de fraudarea documentelor, anume la etapa de control fizic și aplicarea ștampilei de colaboratorul vamal.

Instanța de apel, notificând elementele constituite ale infracțiunii și practica judiciară stabilită, a ajuns la concluzia, că acțiunile inculpatei Gandrabura Angela cuprind intenția de tentativă de trecere peste frontiera vamală a țării, în sensul dat fiind întreprinse acțiuni de către inculpată prin perfectarea și prezentarea documentelor pentru a efectua exportul miezului de nucă, fiind achitată și suma de 6556 lei, ce constituie 1,5% din valoarea mărfii supuse exportului, fapt confirmat prin dispoziția de plată nr.23 din 05.03.2009 prin care societatea a transferat în baza INVOICE nr.02 din 05.03.2009 (f.d.27 vol.1), dar din cauze independente de voința inculpatei aceste acțiuni nu au fost finalizate, anume din declarațiile martorului XXXXXX, fiind stabilit că ultimul urma să aplice sigiliu și nu i s-a permis de către colaboratorii CCCEC.

Deși avocatul inculpatei s-a referit la contractul de arendă nr.30 din 18.05.2007 încheiat între ÎM XXXXXXSRL pentru arendarea depozitului situat în XXXXXX (f.d.28 vol. 1), instanța de apel a conchis că acest contract de arendă nu

demonstrează nevinovăția penală a inculpatei, probele cercetate în cumul demonstrând complet vina inculpatei, în sensul invocat afirmațiile aduse despre nevinovăția inculpatei fiind cu caracter declarativ.

Instanța de apel a considerat că, nu pot fi reținute argumentele apărării precum că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 01.04.2009 și decizia din 02.04.2009 Gandrabura Angela a fost sancționată în baza art. 161/2 CCA /redacția a. 1985/ cu aplicarea amenzii în mărime de 50 unități convenționale cu confiscarea 13815 kg de miez de nucă, decizie menținută prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 14.05.2009, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel din 10.06.2009 s-a admis recursul declarat, cu dispunerea neexecutării deciziei în latura confiscării a 13815 kg de miez de nucă, cu anularea sechestrului.

Astfel, Gandrabura (XXXXXX) Angela a fost sancționată pentru păstrarea mărfurilor fără documente la momentul efectuării controlului și depistării mărfurilor în baza art. 161/2 CC în vigoare la momentul comiterii faptei.

Deci, fapta respectivă pentru care a fost sancționată pentru fapta contravențională nu are legătură cu atragerea ulterioară a lui Gandrabura Angela la răspundere penală în cazul dat, totodată, menționând că, decizia de constatare a faptei și de sancționare a lui Gandrabura (XXXXXX) Angela a fost menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel din 10.06.2009, fiind anulată decizia doar în latura confiscării miezului de nucă, cu motivarea că, aplicarea sancțiunii a fost înlăturată de o lege nouă, sancțiunea art.265 Cod contravențional pus în aplicare din 31.05.2009 nu prevede în calitate de sancțiune contravențională confiscarea nemijlocită a mărfurilor ce constituie obiectul contravenției, fiind exclusă confiscarea specială în cauza lui Gandrabura (XXXXXX) Angela a miezului de nucă.

Instanța de apel a specificat că, indicarea în motivarea deciziei că agentul constator a confiscat miezul de nucă în lipsa probelor ce ar confirma că proprietarul l-a dobândit în mod ilicit, iar din materialele cauzei marfa a fost obținută în urma acțiunilor de achiziționare și explicațiile părților nu pot servi drept temei de a constata contrariul, ține de judecarea cauzei în baza art. 161/2 CCA în privința lui Gandrabura (XXXXXX) Angela, pe când în cauza penală respectivă lui Gandrabura (XXXXXX) Angela i-a fost adusă învinuirea în baza art.27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, adică tentativa la trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, cu folosirea frauduloasă a documentelor, fiind confirmată prin cumulul de probe acumulate și cercetate în speța dată.

De asemenea, a fost considerat nefondat și argumentul apărării, precum că nu s-a efectuat procedura de confruntare între Gandrabura Angela și persoanele de la care a fost achiziționat miezul de nucă, și în acest sens, instanța de apel a indicat că, de fapt apărarea nu a fost lipsită de dreptul de a solicita efectuarea confruntării, mai mult, apărarea nu a contestat careva declarații a martorilor

respectivi și nici nu a solicitat audierea suplimentară a martorilor care au fost audiați în ședința instanței de fond.

Totodată, menționând că, toți martorii au dat declarații sub jurământ, fiind preîntâmpinați de răspundere penală pentru darea mărturiilor false, și aceștia nu au declarat că au fost intimidati sau constrânși să dea declarații, temei de a crede că martorii incriminează pe nedrept inculpata și de a pune la îndoială declarațiile respective, nu a fost stabilit de către instanța de apel.

Mai mult, aceste persoane, care, de fapt, nu sunt nominalizate de apărare, fiind eliberate conform legii de achitarea impozitului pentru astfel de tranzacții, nu pot fi sancționați pentru evaziune fiscală, după cum a invocat apărarea ca motiv de intimidare a martorilor pentru darea declarațiilor necesare.

Deși inculpata nu a recunoscut vinovăția sa, instanța de apel a menționat, că probele în acuzarea inculpatei sunt pertinente, concludente, utile și veridice, nu au fost contestate de inculpată în ordinea prevăzută de lege, fiind specificate prevederile art. 230 alin. (2), art. 251 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, a indicat că, potrivit proceselor-verbale de prezentare a materialelor de urmărire penală învinuitei și avocatului, după luarea de cunoștință cu materialele urmăririi penale, nu au fost invocate careva obiecții asupra probelor conținute în materialele cauzei penale și nici încălcarea prevederilor procedurale.

Astfel, atât inculpata, cât și avocatul, nu au contestat legalitatea a careva probe și acțiuni procesuale în modul și termenul stabilit de lege, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei la fel nu au avut nici o obiecție asupra actelor procesuale și a probelor.

Instanța de apel a menționat că inculpata nu a fost îngrădită în careva mod în exercitarea drepturilor sale și a fost apărată de avocat în toate stadiile procesului penal, cauza penală în privința inculpatei a fost judecată cu respectarea dreptului la un proces echitabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege, cu respectarea dreptului la apărare.

Reieșind din cele expuse supra, nu a fost reținută solicitarea apărării de casare a sentinței instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care Gandrabura Angela să fie achitată de sub învinuirea în baza art. 244 alin. (2) lit. b) și art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, deoarece este nefondată și temeiuri de achitare a inculpatei nu s-au stabilit, iar faptul că inculpata nu recunoaște vina sa, instanța de apel a relevat că, nu echivalează cu achitarea acesteia și nu constituie temei pentru casarea sentinței de condamnare, mai ales că probele cercetate demonstrează vina inculpatei.

În ce privește aplicarea pedepsei pentru infracțiunile comise de inculpată, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a încetat procesul penal în privința inculpatei Gandrabura Angela *în baza art. 361 alin. (1) Cod penal* în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut de legea penală, iar pentru infracțiunea prevăzută de art. art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal inculpatei i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă, ținând cont de prevederile art. 61, 75, 76 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a constatat că sunt aplicabile temeiurile prevăzute de art.53 pct. g), art.60 alin. (1) lit. b) Cod penal, art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală de încetare a procesului penal în privința inculpatei Gandrabura Angela în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal din motivul intervenirii termenului de prescripție, indicând că, potrivit art.16 Cod penal această infracțiune se califică ca infracțiune mai puțin gravă pentru care legea penală prevede pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani inclusiv, iar sancțiunea art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal la momentul comiterii faptei pe parcursul anului 2007 prevedea pedepse sub formă de amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

Astfel că, de la comiterea faptei au trecut mai mult de 5 ani, termenul de prescripție expirând în anul 2013.

15. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de avocatul Șoronga Gabriela în numele inculpatei Gandrabura Angela, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) și 11) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea recursului indică următoarele argumente:

- decizia de condamnare a inculpatei este ilegală și neîntemeiată, care afectează dreptul inculpatei la un proces echitabil (art. 6 CEDO) și dreptul la un recurs efectiv (art. 13 CEDO);

- consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel referitor la tardivitatea apelului declarat de inculpată, deoarece sentința motivată a fost comunicată inculpatei la 26.01.2012, iar peste 7 zile avocatul acesteia Russu Vitalie a declarat apel, în termenul prevăzut de lege. Astfel că, inculpata poate declara apel suplimentar oricând, mai mult, ea poate formula mai multe apeluri suplimentare, până la începerea examinării apelului în fond. Menționează că, art. 402 Cod de procedură penală conține norme insuficient de clare, accesibile și prin urmare previzibile, care să stabilească exact termenul în care inculpatul poate formula un apel suplimentar. În lipsa unor prevederi clare care să stabilească acest lucru, norma de procedură penală nu poate fi interpretată restrictiv, în defavoarea inculpatei, or interpretarea și aplicarea restrictivă a legii procesual-penale lezează atât dreptul la un proces echitabil cât și dreptul la un recurs efectiv al inculpatei;

- referitor la capătul de învinuire în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, consideră că nici unul din indicii laturii obiective și anume, confecționarea, deținerea și folosirea documentelor false nu este dovedit. Raportul de expertiză nr. 435 din 03.07.2010 (f.d. 116-135, vol.3) confirmă că Angela Gandrabura NU A SEMNAT borderourile de achiziție din numele altor persoane. Faptul cu unele rubrici din borderoul de achiziție, cu excepția numelui, prenumelui și semnăturilor erau completate de Angela Gandrabura nu este o acțiune ilegală;

- consideră că pe cauză există probe care demonstrează contrariul și anume: prin decizia CCCEC din 02.04.2009, Gandrabura Angela a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției administrative prevăzute de art. 161/2 CCA

al RM „Achiziționarea, păstrarea, transportarea, desfacerea, comercializarea de către întreprinzători a mărfurilor, produselor sau materiei prime fără documentele respective la momentul depistării”, fiind amendată cu 50 unități convenționale, cu confiscarea a 13 815 kg miez de nucă (f.d.15, vol. I). Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10.06.2009 a fost admis recursul declarat de contravenientă. A fost anulată confiscarea și scos sechestrul de pe miezul de nucă. Totodată, instanța de recurs în încheierea sa a menționat că: „Lipsa documentelor primare sau existența borderourilor cu datele modificate, nu poate servi ca temei pentru a considera dobândirea mărfii ca ilegală”. Decizia CA Bălți a devenit definitivă și irevocabilă. Cu alte cuvinte, în decizia menționată, instanța de recurs recunoaște legalitatea borderourilor și a mărfii dobândite. Faptele care au fost stabilite prin această hotărâre au autoritatea lucrului judecat și nu mai pot fi puse în discuția părților, nu pot fi dezbătute sau combătute prin probe. Odată ce este o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă care confirmă că marfa a fost procurată legal, Gandrabura Angela nu poate fi atrasă la răspundere și condamnată pentru falsificarea documentelor de procurare a acestei mărfi;

- consideră *eronată concluzia instanței de apel* potrivit căreia, prin decizia Colegiului penal din 10.06.2009 Gandrabura Angela a fost sancționată doar pentru *păstrarea mărfii*, deoarece nicăieri, nici în textul hotărârii instanței de fond, nici în cea de recurs nu este menționat că Gandrabura Angela este sancționată contravențional doar pentru fapta de păstrare a mărfii;

- în opinia apărării, Gandrabura Angela nu poate fi condamnată repetat pentru aceleași fapte, or aceasta ar fi contrar Constituției RM, art. 22 Cod de procedură penală, Protocolul 7 art.4 CEDO (inadmisibilitatea urmării sau pedepsirii de mai multe ori pentru una și aceeași faptă).

- referitor la capătul de învinuire prevăzut de art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, invocă că infracțiunea incriminată inculpatei, tentativa de trecere peste frontiera vamală a RM a mărfurilor cu folosirea frauduloasă a documentelor, în proporții deosebit de mari, nu întrunește elementele componenței de infracțiune și anume, latura obiectivă - locul săvârșirii infracțiunii - frontiera de stat a Republicii Moldova, or, Codul vamal definește frontiera vamală a Republicii Moldova, fiind linia de demarcație dintre 2 state învecinate, perimetrul zonelor libere și antrepozitelor vamale. Astfel, pentru ca acțiunile persoanei să fie calificate ca tentativă de contrabandă este necesar ca reținerea mijlocului de transport să fi fost efectuată la frontiera vamală a RM și toate procedurile legale legate de export să fi fost îndeplinite definitiv, or este imposibilă trecerea peste frontieră, dacă procedurile vamale nu au fost încheiate;

- atrage atenția la faptul că, în decizia sa instanța a confirmat că locul comiterii este un element obligatoriu și în cazul tentativei de contrabandă. În ședința instanței de apel, cât și fond s-a stabilit în afara oricărui dubiu că încărcătura la momentul reținerii ei de către Colaboratorii CCCEC se afla în depozitul situat în XXXXXXX și nu la frontiera vamală a Republicii Moldova;

- referitor la capătul de învinuire prevăzut de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal, invocă că lipsește latura obiectivă a infracțiunii, deoarece, reieșind din învinuirea înaintată și sentința de condamnare nu este clar în care documente au fost introduse date neautentice și la ce tip de documente acestea se atribuie: financiare sau contabile. Inculpata a fost învinuită și condamnată pentru evaziune fiscală, adică introducerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile și cheltuielile, neconcretizând care anume acțiuni a săvârșit inculpata Gandrabura Angela;

- în cauza Constantin vs România Hotărârea din 12.04.2011, CtEDO a subliniat încă o dată rolul fundamental pe care îl are învinuirea reamintind că informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor. Totodată, pentru respectarea dreptului la un proces echitabil, o sentință trebuie să răspundă la cele mai importante întrebări ridicate în fața instanței de judecată și să răspundă argumentelor invocate, astfel încât părțile să aibă certitudinea că ele „au fost auzite”.

16. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului, sau, după caz, dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În acest sens sunt relevante și prevederile punctului 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „ Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările ulterioare, care stipulează că: „ ...în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului”.

Totodată, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Analizând decizia atacată și materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că, contrar prevederilor indicate mai sus, instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe privind vinovăția inculpatei Gandrăbura Angela de săvârșirea infracțiunilor imputate, examinând superficial cauza, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul Rusu Vitalie în numele inculpatei, iar în expunerea unor concluzii instanța de apel a *denaturat*

conținutul acestora, fără a se expune asupra lor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiind interpretate în defavoarea inculpatei.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează că, în baza deciziei Direcției Generale Teritoriale Nord a CCCEC nr. 032/12 din 02 aprilie 2009, Gandrabura Angela a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției administrative prevăzută de art. 161/2 Cod cu privire la Contravențiile Administrative al R. Moldova, și anume pentru „încălcarea modului de achiziționare, păstrare, transportare, desfacere sau comercializare a valorilor materiale”, fiind amendată cu 50 unități convenționale, cu confiscarea a 13 815 kg miez de nucă, fără proveniență legală la momentul controlului (f.d.15, vol. I).

Însă, instanța de apel a indicat în decizia sa: „Astfel, XXXXXX /Gandrabura/ Angela a fost sancționată pentru păstrarea mărfurilor fără documente la momentul efectuării controlului și depistării mărfurilor în baza art.161/2 CC RM în vigoare la momentul comiterii faptei”, considerând că fapta respectivă nu are legătură cu învinuirea adusă inculpatei în baza art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal (f.d.119, vol. IV).

Potrivit deciziei Direcției Generale Teritoriale Nord a CCCEC nr. 032/12 din 02 aprilie 2009 și actului de sechestrul din 28 martie 2009 întocmit în or. Rîșcani, este constatat faptul că, bunul supus confiscării se afla în depozitul ÎM XXXXXXSRL situat în XXXXXX (f.d.16, vol. I), iar instanța de apel a conchis că contractul de arendă nr.30 din 18.05.2007 încheiat între ÎM XXXXXXSRL pentru arendarea depozitului situat în XXXXXX, prezentat de către partea apărării (f.d.28 vol. 1), nu demonstrează nevinovăția inculpatei de săvârșirea infracțiunii de tentativă de contrabandă.

La fel, se menționează și decizia Curții de Apel Bălți din 10 iunie 2009, prin care a fost admis recursul declarat de contravenienta Gandrabura (XXXXXX) Angela, fiind anulată decizia directorului Direcției Generale Teritoriale Nord a CCCEC nr. 032/12 din 02 aprilie 2009 și hotărârea Judecătorei mun. Bălți din 14 mai 2009, în latura confiscării a 13815 kg de miez de nucă, dispunându-se anularea sechestrului aplicat în baza actului de sechestrul din 28 martie 2009 (f.d. 252-254, vol. I). Potrivit acestei decizii instanța de recurs a reținut că, „...agentul constatator a confiscat miezul de nucă în lipsa probelor ce ar confirma că proprietarul l-a dobândit în mod ilicit. Din materialele cauzei urmează că miezul de nucă a fost obținut în urma acțiunilor de achiziționare. Explicațiile persoanelor respective, puse la baza soluției adoptate, nu pot servi temei de a constata contrariul. Lipsa documentelor primare privind achiziționarea miezului de nucă și existența borderourilor cu date schimonosite nu pot servi drept temei de a considera dobândirea ilicită a mărfii.”

Totodată, se atrage atenția și la decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 noiembrie 2009, prin care a fost respins ca inadmisibil recursul în anulare declarat de Procurorul adjunct Igor Serbinov, cu menținerea încheierii Judecătorei Bălți din 25 iunie 2009 privind revocarea încheierii aceleiași instanțe din 15 iunie 2009 (f.d.78-81; 82- 83, vol. III)

De asemenea, Colegiul lărgit menționează faptul că, instanța de apel urma să analizeze actul de constatare din 28 martie 2009, procesului - verbal nr.026/2009 din 01 aprilie 2009 cu privire la contravenția administrativă și decizia Direcției Generale Teritoriale Nord a CCCEC nr. 032/12 din 02 aprilie 2009, în care a fost constatată esența contravenției din 28 martie 2009, în coraport cu circumstanțele cauzei date.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit consideră oportun a fi menționată hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 10.02.2009 în cauza *Zolotuhin c. Rusiei* (reclamantul fiind condamnat mai întâi, în mod administrativ, apoi pentru aceeași faptă, a fost tras la răspundere penală conform normei Codului penal) Marea Cameră, făcând analiza jurisprudenței sale în materia aplicării principiului *non bis in idem*, inclusiv a hotărârilor sus citate, a decis să adopte o interpretare a acestui principiu, care se întemeiază în mod strict **numai pe identitatea de fapte materiale, fără a reține în calitate de criteriu pertinent calificarea juridică diferită a aceluiași fapt.**

Curtea Europeană a hotărât că „art.4 din Protocolul nr.7 trebuie înțeles în sensul că el interzice urmărirea ori judecarea unei persoane pentru o a doua „infracțiune”, în măsura în care aceasta are la origine fapte identice sau fapte care sunt, în substanță aceleași”. Într-o astfel de situație, Curtea va proceda „la propriul ei examen asupra acelor fapte ce constituie un ansamblu de împrejurări concrete, care implică aceeași persoană, toate legale indisociabil între ele în timp și în spațiu, ce au a fi dovedite, pentru a se putea angaja urmărirea penală ori spre a se ajunge la condamnarea autorului acestora”.

Totodată, Colegiul lărgit atrage atenția la faptul că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2014 a fost admis recursul ordinar declarat de inculpata Gandrăbura Angela, casată total hotărârea atacată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, astfel că, instanța de apel la rejudecarea cauzei urma să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, totodată, fiind specificat că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, deoarece aceasta nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate, fapt ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, deoarece instanța de apel, rejudecând cauza dată, n-a ținut cont de faptul că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, iar decizia trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției și astfel a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, existând temeiul de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul lărgit consideră necesar a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apelul declarat de avocatul Rusu Vitalie în numele inculpatei, să cerceteze, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

17. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Gabriela Șoronga în numele inculpatei Gandrabura Angela, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui Gandrabura Angela Vladimir și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la data de **18 mai 2017**.

Președinte

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Druță Ion

Judecător

Pitic Mariana

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

OPINIE SEPARATĂ

formulată de judecătorul Ghenadie NICOLAEV conform art. 340 alin. (3)

Cod de procedură penală pe cauza penală privind-o pe

Gandrabura Angela Vladimir

04 aprilie 2017

mun. Chișinău

Prin sentința Judecătoria Bălți din 26 decembrie 2011 Gandrabura Angela Vladimir a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 244 alin. (2) lit. b) și art. 27, 248 alin. (5) lit. d) Cod penal, iar în baza art. 60 Cod penal, Gandrabura Angela a fost liberată de răspundere penală pe art. 361 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, a fost respins ca tardiv apelul declarat de inculpata Gandrabura Angela, iar apelul declarat de avocatul Rusu Vitalie în numele inculpatei a fost admis, casată parțial sentința, din alte motive, decât cele invocate, fiind pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Gandrabura Angela în baza art.244 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal. În rest au fost menținute dispozițiile instanței de fond.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 aprilie 2017 a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Gabriela Șoronga în numele inculpatei Gandrabura Angela, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui Gandrabura Angela Vladimir și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Cu concluzia dată nu sunt de acord din considerentele ce urmează.

Opinez că instanțele ierarhic inferioare corect au apreciat conținutul probelor administrate în cauză, acestea fiind analizate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, ajungând la concluzia corectă de vinovăție a inculpatei Gandrabura Angela Vladimir în baza art. 244 alin. (2) lit. b) art. 27, 248 alin. (5) lit. d) și art.361 alin. (1) Cod penal, expunându-se argumentat în partea descriptivă a sentinței și deciziei.

De asemenea, consider că în prezenta cauză penală, în mod legal a fost încetat procesul penal în privința lui Gandrabura Angela în baza art.244 alin. (2) lit. b) și

art. 361 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Față de considerentele ce preced, îmi exprim dezacordul cu colegii din completul de judecată pe marginea judecării cauzei date în ordine de recurs și susțin integral poziția și argumentele aduse de instanțele de fond privitor la constatarea vinovăției inculpatei Popescu Adriana de comiterea infracțiunilor imputate acesteia.

În temeiul art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, expun și semnez prezenta opinie separată în cauza dată, care o anexează la dosar.

Judecător

Ghenadie NICOLAEV